

Алла Сиротинська,
к.т.н., доцент кафедри обліку і аудиту,
Національний університет водного
господарства та природокористування

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОБЛІКУ В УСТАНОВАХ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Сьогодні розвиток інформатизації та інформаційного суспільства є одним з пріоритетних напрямків функціонування державного сектору і має загальнонаціональне значення. Сучасна економіка характеризується трансформацією соціально-економічного середовища функціонування установ державного сектору та стрімкою тенденцією розвитку інформатизації всіх процесів діяльності організацій. Інформаційним технологіям (ІТ) відводиться роль засобів забезпечення відкритості публічної інформації, ефективної взаємодії між суб'єктами економічних відносин, оптимізації витрат та оперативності прийняття управлінських рішень.

Останніми роками використання ІТ у державному секторі зростає швидкими темпами завдяки змінам законодавчої бази стосовно відкритості використання публічних коштів і державних закупівель, розширенню вітчизняного ринку програмного забезпечення, потребі автоматизації обробки облікової та управлінської інформації в установах, що фінансуються з бюджету. Отже, дослідження проблем впровадження інформаційних технологій в установах державного сектору є актуальним.

Аналіз наукових досліджень дає підстави стверджувати, що питанням впровадження та функціонування інформаційних систем обліку приділяється увага багатьох науковців. Проблематиці інформаційних систем і технологій обліку бюджетних організацій присвячені роботи Железняк А.М., Лучко М.Р., Пахомової І.Г, Утенкової К.О. та інших. Але, проблеми впровадження ІТ в установах державного сектору залишаються недостатньо дослідженими.

Сьогодні ефективність роботи бюджетних організацій визначається ступенем автоматизації процесів обробки внутрішньої облікової інформації та її аналізу, а також взаємодії з громадянами, підприємствами, вище стоячими установами. Лідерами ринку програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського, фінансового, кадрового обліку та підготовки звітності організаціями державного сектору є системи «1С: Комплексний облік для бюджетних установ України» та «Парус-Бюджет».

Після придбання інформаційної системи обліку бюджетні установи стикаються з проблемою її впровадження, оскільки часто доводиться змінювати підходи та принципи опрацювання облікової інформації, що застосовувались при ручній обробці. Порядок впровадження програм «ІС: Комплексний облік для бюджетних установ України» та «Парус-Бюджет» в загальному ідентичний, хоча існують деякі відмінності у шляхах його реалізації. Комплекс робіт, пов'язаних з впровадженням інформаційних технологій обліку в установах державного сектору можна розбити на етапи, які повинні виконуватись у відповідній послідовності:

1. Реєстрація загально програмних налаштувань.
2. Формування даних довідників-класифікаторів.
3. Заповнення відомостей про власну організацію.
4. Реєстрація користувачів в налагодження принципів їх роботи.
5. Заповнення основних довідників.
6. Внесення залишків на початок періоду.

Загально програмні налаштування передбачають реєстрацію валюти, в якій ведеться облік і складається звітність, способів представлення інформації в програмі, можливості використання режиму заборони внесення даних та інші.

Довідники-класифікатори призначені для збереження кодів бюджетної класифікації, відповідно до яких фінансується установа, класифікаторів, що використовуються в обліку запасів і послуг та інших. Довідники-класифікатори забезпечують повноту реєстрації нормативно-довідкової інформації програми.

На етапі заповнення відомостей про власну організацію вносяться реквізити установи, її структура, відповідальні особи, джерела фінансування та рахунки в органах казначейства. Важливим на цьому етапі є формування в інформаційній системі принципів облікової політики, відповідно до яких будуть реєструватись операції та складатись звітність. Крім цього, головний бухгалтер установи повинен ознайомитись з планом рахунків бухгалтерського обліку, що міститься в програмі, та, в разі потреби, виконати його коригування відповідно до потреб установи.

Для забезпечення виконання наступного етапу в установі мають бути розподілені функціональні обов'язки, не тільки облікових працівників, але й кадрової та планово-фінансової служб, які будуть мати доступ до інформаційної системи. Всі користувачі програми повинні мати доступ до інформаційної бази, відповідно до своїх обов'язків. Цим досягається закріплення їх відповідальності за дії, виконані в системі, та захист інформації від несанкціонованого доступу.

Перші чотири етапи повинні бути обов'язково виконані до початку реєстрації в інформаційній системі даних про господарські операції бюджетної установи. Роботи, що передбачені на п'ятому і шостому етапах, не мають такої обов'язковості, але їх виконання під час впровадження програми забезпечить коректність облікових даних і спростить подальшу роботу користувачів. На четвертому етапі заповнюються довідкові дані, які крім збереження необхідної інформації забезпечують ведення аналітичного обліку, тому їх наявність і повнота має важливе значення.

Внесення залишків на початок періоду повинно бути обов'язково виконано до моменту підготовки звітності, інакше остання буде сформована некоректно. Залишки реєструються не тільки за рахунками бухгалтерського обліку, але й у розрізі об'єктів аналітичного обліку та джерелами фінансування установи.

Отже, при впровадженні інформаційних технологій обліку в установах державного сектору слід виконати певний перелік робіт, дотримуючись при цьому визначеної послідовності.

УДК 657.221 (223):334.012.7

Надія Хорунжак,

д.е.н., доцент кафедри обліку в держаному секторі економіки та сфері послуг,

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Ефективна реалізація завдань, пов'язаних з переведенням вітчизняної системи обліку в державному секторі на засади міжнародних вимог і принципів, вимагає максимального використання, передусім, організаційних важелів. Слід зауважити, що надмірний оптимізм у таких глобальних питаннях, як модернізація системи обліку негативно позначився на строках реалізації практично усіх заходів, що були передбачені державною Стратегією модернізації. Виявилося, що розробка нової методології та запровадження стандартизації обліку мегаскладні завдання, вирішення яких потребує не лише вольового розпорядження у вигляді відповідного наказу Кабінету міністрів, а й належної організації його виконання. Гальмом у цьому випадку виступила низка причин,